

IM-høringssvar til Dåbskommissionens Midtvejsrapport

Indsendt 16. december 2025 – udarbejdet af Hans-Ole Bækgaard

Kommentarer og bemærkninger til kommissionens samlede arbejde som fremstillet i midtvejsrapporten

Vi tilslutter os Midtvejsrapportens (MVR) indledende konstatering, at "dåben er et sakramente og en frelseshandling. Derfor er det afgørende, at den til enhver tid og på ethvert sted kan *genkendes* som en kristen dåb" (s. 5; vores kursivering). Ritualet skal altså afspejle, at dåben er en frelseshandling. Vi oplever, at kommissionen generelt fastholder dette syn i MRV, men en række steder bliver det alligevel utydeligt og tvetydigt. Det kommer ikke mindst frem i forslag til takkebønner, kollektforslag og dåbsbekræftelse.

Vores gennemgang er ikke en vurdering af de tre foreslåede liturgiske modeller (s. 30-33), men en vurdering på tværs af modellerne med henblik på ét dåbsritual. Vi anbefaler i al væsentlig grad at følge justeringer i model 1 for at undgå at forrykke teologien ud fra en tydelig luthersk dåbsteologi. Med model 2 og 3 risikerer vi derimod at svække genkendeligheden for menigheden og simpelthen at flytte dåbens teologiske tyngdepunkt og klarhed.

Vi finder, at der er positive forslag i MVR, men når det gælder det samlede arbejde, er det ikke lykkedes overbevisende at godtgøre, at alle forslag og modeller udtrykker den samme teologi. Undertiden referer MVR en (anonymiseret) kritik af dåbsritualet, som den først anfører er en misforståelse, men hvor den derefter følger sig efter de misforstående kritikere ved at foreslå ritualet ændret (s. 29, 37). Resultatet er en de facto anerkendelse af kritikernes misforståelse og en utydeliggørelse af dåbens teologi.

Vi henviser til høringssvar af lektor i kirkehistorie og praktisk teologi, Niels Arne Pedersen, som supplerende til vores kommentarer i de enkelte punkter.

Et ritual udtrykker i praksis kirkens bekendelsesgrundlag. Folkekirken er en evangelisk-luthersk kirke, og det er dermed afgørende, at dåbsritualet – i dets bønner og enkeltled – er i overensstemmelse hermed. Vi deler kommissionens opfattelse: "Dåben og dåbsritualet er og skal være baseret på et tydeligt bibelsk vidnesbyrd om dåben. ... Dåbshandlingen er ikke kun sprog, den har også handlingskarakter ... Dåbsritualets få centrale formuleringer – i sammenhæng med udførelsen af ritualet – må fastholde vægtige ord og begreber fra den kristne tradition; også de, der kan være svære at forstå umiddelbart (f.eks. synd, som står og bør stå centralt i dåbsritualet). ... Som sakramente handler dåben om den Gud, der døber, og det menneske, der døbes." (s. 46).

Et ritual er også med til at skabe enhed i folkekirken. Derfor deler vi også kommissionens ønske om, at et dåbsritual skal medvirke til at fastholde, "at vi er én kirke, og på tværs af landet og menighederne fælles om dåbens sakramente." (s. 5). Derfor anbefaler vi en nænsom sproglig justering og kun ganske få valgmuligheder for variationer i dåbsritualet, så vi ikke ender med flere forskellige dåbsritualer med så store forskelle, at der opstår tvivl om dåbens indhold eller gyldighed. Ingen skal være usikker på, at et nyt autoriseret dåbsritual udtrykker en tydelig enhed i kirken og en enslydende dåbsteologi.

I rapporten bliver det nævnt, at "dåbsritualets karakter af en overgang fra én livssituation til en anden, ny livssituation har sin rod i flere steder i NT, der omhandler dåben." (s. 44). Det pointeres, at "dåbens karakter af sakramente med udgang fra synd og død og indgang til liv og syndsforladelse i Kristus har med rette stået meget markant i de danske dåbsritualer og -liturgier fra reformationen og frem til i dag." (s. 45f). At dåben er en frelseshandling kommer særligt til udtryk ved at være knyttet til "syndernes forladelse" og det nye liv i Kristus (Kol 2,11-15) - jf. Den Nikænske Trosbekendelse: "Én dåb til syndernes forladelse" og Luthers Lille Katekismus om dåben i svaret på,

hvad dåben giver eller nytter: "Den virker syndernes forladelse, forløser fra død og Djævel og giver den evige salighed til alle, som tror, som Guds ord og løfte lyder". For et Guds barn er der altså et sjælesørgerisk anliggende at fastholde, som troen griber om og har tillid til.

Om det indledende spørgsmål ("Er barnet hjemmedøbt?")

I stedet for at afskaffe det indledende spørgsmål om hjemmedøb/tidligere dåb, bør det bevares som en valgfri mulighed at kunne spørge dåbskandidaten/personen. Det vil dels tydeliggøre det lutherske syn på gendåb – og en vigtig pædagogisk pointe i, at dåben er en engangshandling; dels vil det tage højde for situationer eksempelvis i forbindelse med drop-in-dåb, hvor der ikke er en forudgående dåbssamtale. Vi tilslutter os den nye formulering: "Er barnet/du allerede døbt?" (s. 39).

Mht. til "Lovprisning", så støtter vi, at der ikke sker ændringer her. At fastholde lovprisningen vil skabe genkendelighed ift. det nugældende dåbsritual. Med 1 Pet 1,3 (som også lyder ved begravelse/bisættelse) fastholdes det samtidig, at dåben netop er en genfødsel.

Om den indledende takkebøn

I dåbsritual fra 1912/92 bliver det tydeligt sagt, at der sker noget afgørende nyt i dåben i kristen forstand: "...den hellige dåb, hvori du gør os til dine børn". Der er et før/efter i et menneskes liv. Dåben er nødvendig til frelse (jf. CA art. 9 og Lille Katekismus). Der er et skel mellem udøbte og døbte i åndelig/teologisk forstand, som ikke handler om adskillelse mennesker imellem, men om barnekårets betydning. Se mere hertil under "Andet" sidst i høringssvaret.

Anbefaling: Fasthold takkebøn A i nænsom sproglig bearbejdning, men der bør stadig stå "din enbårne Søn". Dermed understreges det særlige sønnekår, som Kristus har, og som er forudsætningen for den døbtes barnekår. "Eneste" kunne erstatte det, men så går hentydningen til Sønnens evige fødsel tabt.

Mulig alternativ takkebøn er kun takkebøn C, som også tydeligt fastholder Far-begrebet, og ved sin gendigtning af Tit 3,3-5 nævner genfødslen, fornyelsen, arvingsmotivet og trosaspektet, mens 'dåb til syndernes forladelse' ikke er nævnt direkte. Forslag om "altid" til sidst til "i al evighed" som i takkebøn A er ok.

Takkebøn B rummer et befrielsesaspekt, mens forsoningsaspektet er fraværende, ligesom det evige liv som gave er udeladt. Nok tale om fornyelse, men ingen genfødsel. Udsagnet om at "leve frimodigt som dine børn" står i kontrast til en eksistens som at 'leve ængsteligt som dine børn', dvs. Guds børn både før/efter dåben, mens dåben mest af alt ændrer eksistensvilkår.

Takkebøn D forsøger en trinitarisk forankring og omskrivning af traditionelle begreber, men bliver alt for vag om dåbens særlige indhold og gaver.

Takkebøn E bliver alt for ukonkret i udtryk af bl.a. genfødslen, og ved vægtlægning af art. 1+3 i trosbekendelsen glider den centrale betydning af art. 2 i baggrunden.

Takkebøn F udtrykker en fokuseret skabelsesteologi, men utydeligt, hvad dåben egentlig giver og betyder. Kristus er slet ikke nævnt, og opfattelsen er, at den døbte allerede hører sammen med livets Gud.

Om tekstlæsningerne

Vi deler anbefalingen, at Matt 28,18-20 og Mark 10,13-16 er primære læsninger i dåbsritualet, som de har været siden 1912 og bemærkningen om, at Matt 28,18-20 tydeliggør, at kirken ikke døber i eget navn, men altid i Guds navn (s. 23). Vi følger forslaget, at Matt 28,18-20 er den sidste læsning inden selve dåbshandlingen (s. 24), og det vil give god mening til "overgangsformuleringen".

Det fungerer godt, at dåbsbefalingen (Matt 28,18-20) er sidste læsning inden dåbshandlingen, som begynder med trosbekendelsen. Overgangsformuleringen er brugbar til at underbygge MVRs gode overvejelse om intentionen: tydeligt at skelne mellem menneskets situation før og efter dåben (s. 24) – udover at det er et naturligt (pædagogisk) led i dåbsritualet.

Vi er uforstående over for bemærkning om, at leddet er overflødig og kan udelades. Vi anbefaler, at det er obligatorisk og følger den nye (nærmest forbedrede) formulering, som er foreslået: "*Så vil vi nu døbe dig/er i Faderens, Sønnens og Helligåndens navn*" – i stedet for som nu at "hjælpe dette barn/disse børn/dig til hans velsignelse...". Endvidere er overgangsreplikken også en fin skærpelse af, hvad der sker i dåben: Vi gøres til hans disciple, og dåben er ikke kun en velsignelse.

Vi deler den opfattelse af Mark 10,13-16, at evangelieteksten handler om menneskets forhold til Gud uanset alder og er udtryk for menneskets modtagelse; læsningen handler altså om troens karakter og ikke om små børn og passer derfor lige godt på både barne- og voksendåb (jf. s. 23).

I stedet for at åbne for et ikke helt entydigt behov for supplerende eller alternative læsninger – der (ligesom ved takkebønnen) kan give anledning til den forståelse, at dåbsritualet rummer flere dåbsteologier, og de mange valgmuligheder mindsker genkendeligheden – foreslår vi, at der kan være én tredje læsning som valgfri (f.eks. ved dåb af voksne/konvertitter): Her vil Rom 6,3-4 give bedst mening jf. den begrundelse, som er anført i rapporten (s. 25).

Om korstegnelsesordene

I rapporten er der forslag om at bevare korstegnelsesordet i en justeret form: "Modtag korsets tegn både for dit ansigt (+) og dit bryst (+) til et vidnesbyrd om, at du skal tilhøre den korsfæstede Herre, Jesus Kristus" (bemærk sproglig modernisering fra "korses tegn" til "korsets tegn"). Samt forslag om en ændret, udvidet form: "Modtag korsets tegn både for dit ansigt (+) og for dit bryst (+) til et vidnesbyrd om, at du skal tilhøre den korsfæstede og opstandne Herre, Jesus Kristus" (s. 75-76).

Vel kan der argumenteres for begge korstegnelsesord som mulige i dåbsritualet, men vi anbefaler mest den justerede form i en tilbagevendende revision i nugældende dåbsritual.

Når korstegnelsen ligger før selve dåben, er det, fordi den skal udtrykke det samme bud med det onde/den Onde som forsagelsen, der straks følger efter. Før 1783 var korstegnelsen ligefrem en del af den besværgelse af Djævelen, der ellers blev afskaffet. Det er vigtigt at huske, at korstegnelse er en brutal og pinefuld henrettelsesform. Kristus skulle først gennem denne død, før der kunne være en opstandelse. Sejren over det onde og synden er smertelig. Dåben er netop en dåb til hans død, en korsfæstelse af det gamle jeg, som det fremhæves i Rom 6. Det er vigtigt, at det ikke forflygtiges, og derfor skal kun korset fremhæves på dette sted i ritualet – opstandelsen ligger efter døden, er en følge af dåben.

Korset skal selvfølgelig fortsat betegnes som "helligt" – vi skal endelig ikke forfladige eller 'sekularisere' ritualet.

Om kort tilspørgsel

Det kan være fint at sidestille en lang og en kort form af tilspørgsel med de forbehold og anvisninger, som rapporten lægger op til. Det betyder, at hele trosbekendelsen skal fremsiges forud for dåbshandlingen ved en kort tilspørgsel – ”efter stedets skik siges eller synges” (jf. side 35-37; Det kan give god mening at have en treleddet form i den korte tilspørgsel, men forslaget nederst side 36 vil vi pege på som den bedste version.).

Uanset form bør forsagelsen lyde med i tilspørgsel!

Vi anbefaler at anvende dåbsritualets lange tilspørgsel af flere grunde (se bl.a. Niels Arne Pedersens høringsvar), men erkender også en udbredt liturgisk praksis med kort tilspørgsel.

Om dåbstilspørgslen

Vi genkender ikke, at der er en folkelig forståelse af spørgsmålet (”Vil du døbes på denne tro?”) som en eksamination. Og hvor det skulle være tilfældet, kan præsten jo forklare ved samtalen med forældrene før dåben, hvorfor der spørges.

Jf. s. 37-38: Vi deler det syn, som er nævnt: ”Intentionen i døbeformularen ”vil du døbes på denne tro?” ... er at tydeliggøre og fastholde, at troen, der ”døbes på” – eller troen, der tager imod evangeliet – formidles ved Helligånden i dåben. Man spørger derfor på én gang foregribende og bekræftende: Det Ja!, der lyder som svar ved tilspørgslen, er et ja tak til i dåben at løftes ind i den nye relation til den korsfæstede og opstandne, som er troen, og som den døbte lever ud af.”

Vi anbefaler ikke at følge forslaget om at vende tilbage til den tidligt reformatoriske (lutherske) spørgemåde: ”Vil du døbes?”

Historisk er den endnu gældende formulering kommet til, hvor dåben på dansk tog sin begyndelse hos reformatoren Hans Tausen, som var den første til at oversætte Luthers dåbsritual i 1528, og i 1535 stod han formentlig bag en af de første ritualbøger på dansk. Tausen ændrede flere ting i tråd med Luthers udvikling og fik med god ræson tilføjet ”på denne tro” til dåbsspørgsmålet. Det er en afgørende tilspidsning, der gik videre i dansk liturgi: Dåben bindes ikke til den døbtles følelse eller præstation, men til det indhold, som bekendelsen bærer.

I sammenhængen fra dåbsritualet 1526 kunne det måske give mening at spørge så kortfattet, men ikke i nyt dåbsritual og i vores samtid. Desuden er nuværende spørgemåde så folkeligt kendt, at en ny vil virke fremmed og ukonkret – og næsten overflødig. Anvendes der kort tilspørgsel, giver det også bedst mening at fastholde ”...på denne tro”, så det bliver tydeligt, hvad man døbes på.

Skulle der ske en ændring, er det værd at overveje at spørge: ”Vil du døbes i denne tro” – frem for ”... på denne tro”, da det udtrykker den evangelisk-lutherske forståelse ”i tillid til”/”i forvisning om”.

Om dåbsbekræftelse med håndspålægelse

Dåbsbekræftelsen er en bekræftelse af, hvad der bedes om i takkebønnen. NU er det sket (genfødslen), hvorfor dette ”nu” bør være betonet. Bekræftelsen skal være tydelig i sit indhold – og der bør kun være én. Én fælles bekræftelse for alle døbte i den samme kirke skaber genkendelighed, så der ikke hersker usikkerhed om, at vi har fået del i samme dåb (steologi). Det er vigtigt, at Faderen er nævnt, og at dåbens gaver, som nævnes i det nuværende dåbsritual, optræder tydeligt i bekræftelsen (jf. s 79-81).

Nederst s. 79 mener vi, at der argumenteres godt for, hvorfor den autoriserede dåbsbekræftelse giver god mening at fastholde. Sproget (og indholdsformuleringerne) i de to nye forslag (model 2 og 3) som alternativ dåbsbekræftelse når slet ikke samme niveau. Det handler ikke blot om et spørgsmål om ordvalg, men om sakramental kontinuitet og genkendelighed.

"Den almægtige Gud, vor Herre Jesu Kristi Fader, som nu har genfødt dig ved vand og Helligånd og skænket dig syndernes forladelse ..." er højtidelige ord og også et kerneled i dåben, som stadfæster, hvad der er sket i og med dåben. Derfor har man ladet disse ord stå nærmest uændret siden oldkirken og frem til i dag. Her sikres genkendelighed på tværs af forandringer. De er sammen med dåbsformularen om at være døbt i Faderens, Sønnens og Helligåndens navn garanten for, at vi genkender vores dåb på tværs af tider og reformer.

Kernen i dåbsbekræftelsen kan spores til 300-tallet og Ambrosius af Milano – der døbte kirkefaderen Augustin. Bekræftelsen optages i 1500-tallets danske ritualer og står i stort set uændret form i det nuværende ritual fra 1992.

Om fredslýsningen

Vi støtter forslaget om, at fredshilsen bør lyde til det enkelte barn i forlængelse af dåbsbekræftelsen – og med en fredshilsen til sidst til alle forældre, faddere og døbte (jf. s. 77).

Om Fadervor

Det kan give mening, at bønnen/Fadervor kan være valgfrit placeret (s. 77-78), men det giver bedst mening, at den bedes umiddelbart efter fredshilsenen til barnet (som sidste led ved dåbsbekræftelsen). Fadervor er alle Guds børns bøn. Og det er fint at bevare begge versioner af Fadervor som valgfrie muligheder.

Om faddertiltalen

Vi anbefaler, at faddertiltalen følger den treklang af emner, som rapporten lægger op til (s. 73). Det er en fin ramme som vejledning til at være frit stillet mht. ordlyden. Vi mener, at ét forslag til en faddertale er nok. Desuden er forslag nr. 2 ukonkret og poetisk tåget i sit sprog.

Om slutkollekten

Vi gør os nogle af de samme grundlæggende overvejelser som ovenfor ifm. *takkebønnen* og de teologiske og liturgiske refleksioner om *Guds børn-problematikken* (se til sidst under "Andet".)

Vi anbefaler (jf. s. 32-33) alene at fastholde *kollektbøn A* med den nænsomme sproglige revision og er enig i argumenterne for denne bøn.

Kollektbøn B er ikke helt så tydelig og slidstærk. Der er referencer til den indledende takkebøn, og dåben omtales som en gave. Den rummer bøn til den treenige Gud, og treklangen tro-håb-kærlighed er medtaget. Endvidere er "genfødt", "syndernes forladelse" og "det evige liv" nævnt. Kollektbøn B kan evt. forsvares og medtages som alternativ afsluttende dåbskollekt.

Til gengæld kan vi ikke anbefale *kollektbøn C*. Skabelsesteologien med ensidigt fokus på menneskets eksistens (dennesidigheden) og den ikke-bibelske lære om alles frelse spiller med her.

Det bliver uklart, hvad der menes med "har fornyet": Er dåben blot en fornyelse – af hvad? Hvad menes med "forny os i din kærlighed"?

Det gør indtryk, når en forfatter til (nogle af?) dåbsbønner i et indlæg på kirke.dk (12/11-2025) skriver om de nye forslag til kollekter og dåbsbønner, at det til tider synes som om, at "skabelsesteologien næsten helt absorbere kristologien" ... "I bønner til sakramenterne er det også afgørende, at det er tydeligt, at her er det Gud, der handler. I nyere sakramentsliturgi er der i stedet en tendens til at forstå dåb og nadver som henvisende tegn, altså som noget, mennesker gør, og som kun viser hen til noget, Gud gjorde i fortiden, og som allerede er tilfældet. Men luthersk forstået er det i sakramentet, Gud handler for sit menneske nu og her."

Om at ramme balancen mellem trosartiklerne – ud fra et ønske om at styrke temaerne om det skabte liv og den døbtes liv i verden i ritualet, som måske mere er endt i en ubalance og smal teologi: "Når ritualet skal rumme mere om skabelse og livet i verden, bliver der mindre kristologi, syndsforladelse og evigt liv."

Om vejledninger til dåb udenfor højmessens og brugen af symbolske elementer og inddragende tiltag

Om vejledning vedr. dåb uden for højmessens og dåbsritual ved øjeblikkelig livsfare (nøddåb): Redegørelsen i rapporten er god her (s. 68-70). To ændringsforslag: 1) Det bør nævnes/indskærpes ved nøddåb, at den døbende selv skal være døbt – forslag: "...foretages af én af de tilstedeværende, som selv er døbt." 2) Fredshilsen er sjovt nok ikke medtaget i forlængelse af dåbsbekræftelsen (er anført efter Fadervor). Vi foreslår, at det bliver harmoniseret.

Om inddragelse af symboler og tiltag:

Rapporten har gode ting at sige om brug af forskellige symboler og tiltag (s. 71-72): "Derfor anbefales det, inden man evt. indfører inddragende symboler og tiltag, som det første at overveje formålet. Ønsker man f.eks. at understøtte ritualet med symboler? Ønsker man at skabe større inddragelse eller andet? ... Det anbefales forud for evt. indførelse af inddragende symboler og tiltag at inddrage menighedsrådet og menigheden i drøftelsen og udformningen af tiltaget."

Andet

Med dåbsritualet handler det om arvesølvet i folkekirken. For selvom vi står med et kirkehistorisk ret så nyt ritual, bearbejdet stærkt i 1912 og mindre i 1992, står vi i en lige udviklingslinje fra de første danske dåbsritualer fra 1528 – et ritual, der var en bearbejdelse af Luthers første tyske dåbsritual (1523/1526). Og visse led (dåbsbekræftelsen) går helt tilbage til oldkirken. Så nyt er ikke derfor bare godt nyt.

I det nugældende dåbsritual fra 1912/1992 bliver det tydeligt sagt i takkebønnen, at der sker noget afgørende nyt i dåben i kristen forstand: "...den hellige dåb, hvori du gør os til dine børn". Der er et *før* og et *efter* i et menneskes liv. Der sker noget afgørende i dåben, og dåben er nødvendig til frelse (jf. CA art. 9 og Luthers forklaring til dåben i Lille Katekismus). Der er et skel mellem udøbte og døbte i åndelig og teologisk forstand, som ikke handler om adskillelse mennesker imellem.

Dybest set handler det om det teologiske fortegn for dåbsritualets teologi. Skal det være domineret af en skabelsesteologi (/velsignelsesteologi), som understøtter en alles-frelses-lære, eller skal det være en frelsesteologi ud fra en klassisk luthersk tradition, at der sker en genfødsel i

ordets egentlige forstand i dåben, så der for menneskebarnet er en åndelig tilstand hhv. uden og med livet i troen på Kristus og Guds løfter ved ham – også i evig forstand? Vi mener det sidste.

I MRV fremhæves dåben som en sakramental frelseshandling ved, at der sker en "genfødsel" i dåben, og at der nævnes et betonet "nu" i dåbsbekræftelsen. Det er derfor væsentligt, at takkebønnen skildrer dåben som sakramental modtagelse af Helligånden, genfødsel, syndsforladelse og evigt liv (s. 29). Desværre bliver denne tilgang uklar og sløret flere steder i rapporten, hvor man forsøger at imødekomme den ikke-bibelske forståelse, som nogle har efterlyst, at *alle* fra skabelsen er Guds børn (uanset dåben i den treenige Guds navn og uanset troen på Jesus Kristus).

Nok er det først med Peder Madsens reform af dåben, at formuleringen om barnekåret hos Gud blev føjet ind i det danske ritual, men netop i form af en takkebøn, der trådte i stedet for en lang indledende forklaring på, hvad dåben var. Det mente Madsen kunne gøres liturgisk mere festligt i bønnens form.

Indimellem er det blevet bemærket, at det med at blive Guds barn slet ikke står i de ældre danske dåbsritualer. Men det er værd at notere sig, at selvom dåbsritualet før 1912 brugte andre ord om at blive Guds barn i dåben, blev det sagt med andre udtryk og billeder. Det blev også sagt andre steder i ritualet. Tanken var den samme. Således allerede hos Luther i fortalen til dåbsritualet (1526): "Her hører du i denne bønns ord, med hvor megen klage og hvor alvorligt den kristne kirke bærer det lille barn frem og med vedvarende, utvivlsomme ord bekender for Gud, at det er besat af Djævelen og er et syndens og unådens barn, og således flittigt beder om hjælp og nåde gennem dåben, at det må blive et Guds barn." Andre led og udtryk i det nuværende ritual understreger også, at vi bliver Guds børn i dåben – eksempelvis at den døbte får Gud til Fader, og at Fadervor forudsætter dåben.

Derfor mener vi, at der ikke er tale om et ekskluderende udsagn i den nugældende takkebøn, som med god ret også kan forstås som en invitation til at få del i dåbens barnekår hos Gud. Vi er også enige i rapportens bemærkning om, at "en ændring til denne formulering ville dog på baggrund af debatten kunne høres som en svækkelse af dåbens sakramentale indhold." (s. 29). Eller sagt tydeligt: Det vil svække og utydeliggøre dåbens sakramentale betydning.

Nogle har også påpeget, at dåbsritualet er for uforståeligt for moderne mennesker. I stedet for at fortynde den dybe, som ritualet rummer, er det en oplagt mulighed for præsten ved dåbssamtalen at udfolde ritualets teologi og betydning – og i menighedens (tilbud om) oplæring at sætte flere ord på.